

УДК 811.111:81'42

DOI <https://doi.org/10.32782/folium/2023.3.17>

ЛІНГВОПОЕТИКА ВІЗУАЛЬНИХ ЧАСТИН ПСИХОНАРАТИВУ (НА МАТЕРІАЛІ ГРАФІЧНОГО РОМАНУ ВІЛЛА АЙСНЕРА «ЖИТТЯ НА ІНШІЙ ПЛАНЕТІ»)

Анна Матіїшин

аспірантка кафедри англійської філології

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

ORCID ID: 0000-0002-2601-1758

annamatiishyn95@gmail.com

Ключові слова: лінгвопоетика, лінгвопоетичний аналіз, мультимодальність, графічний роман, Вілл Айснер, психонаратив.

У статті розглядається питання лінгвопоетики як окремої науки та застосування лінгвопоетичного аналізу в графічному романі Вілла Айснера «Життя на іншій планеті». Розкрито поняття психонаративу та показано його прояв на прикладі головних героїв графічного тексту. Проведено аналіз взаємозв'язку вербальних та невербальних компонентів у художньому творі та з'ясовано їх функції у забезпеченні естетичного впливу на читача. У статті наведено конкретні приклади фрагментів лінгвопоетичного аналізу візуально-графічного роману. Усі основні моменти аналізу супроводжуються ілюстративним матеріалом. Доведено, що саме завдяки поєднанню візуальних та вербальних елементів відбувається лінгвопоетичне наповнення тексту. Задля більшої емоційності та експресії Вілл Айснер капіталізує свій текст та в окремих рядках збільшує гарнітуру шрифтів для кращої акцентуалізації. Доведено, що надзвичайно важливу роль у сприйнятті та розумінні мультимодального тексту відіграє невербальний канал комунікації. У графічних романах можна краще інтерпретувати настрої автора та героїв, ніж у звичайних текстах, тому що відбувається постійна взаємодія з кольорами, розміщенням тексту на сторінці, шрифтами. Саме це дає змогу зауважити другорядні елементи, про які автор не має наміру говорити. Саме така взаємодія візуального аспекту з вербальним і навпаки дають читачеві повне розуміння того, що хотів донести до аудиторії автор твору. Доведено, що саме завдяки таким компонентам читачі можуть максимально наблизитися до реальності, зображеній у графічному романі, не будучи її безпосереднім учасником. Читач повинен володіти візуальною грамотністю, щоб правильно сприйняти та інтерпретувати мультимодальний текст. Лише в такому разі можливе продуктивне декодування.

LINGUOPOETICS OF THE VISUAL PARTS OF PSYCHO-NARRATIVE (ON THE MATERIAL OF THE GRAPHIC NOVEL “LIFE ON ANOTHER PLANET” BY WILL EISNER)

Anna Matiishyn

*Postgraduate Student at the Department of English Philology
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*

Key words: *linguopoetics, linguopoetic analysis, multimodality, graphic novel, Will Eisner, psycho-narrative.*

The article examines the concept of linguopoetics as an individual field of study and its application of linguopoetic analysis in the graphic novel “Life on Another Planet” by Will Eisner. The concept of psycho-narrative is revealed, and its manifestation is demonstrated through the main characters of the graphic novel. The analysis of the interrelation between verbal and non-verbal components in this novel is conducted, and their functions in providing aesthetic impact on the reader are clarified. The article provides specific examples of fragments of linguopoetic analysis of the visual and graphic novel. All the main analysis points are accompanied by illustrative material. It is demonstrated that the linguopoetic content of the text is achieved through the combination of visual and verbal elements. For greater emotionality and expression, Will Eisner capitalizes his text and increases the font size in specific sentences for better emphasis. It is proven that the non-verbal channel of communication plays an extremely important role in the perception and understanding of multimodal text. In graphic novels, we can better interpret the author’s and characters’ moods than in ordinary texts because there is a constant interaction with colours, text placement on the page, and fonts. This interaction between the visual aspect and the verbal, and vice versa, gives the reader a complete understanding of what the author of the work intended to convey to the audience.

The reader must be visually literate to correctly perceive and interpret the multimodal text. Only in this case is productive decoding possible.

Вступ. Сучасні дослідники завжди перебувають у пошуках нових підходів до вивчення аналізу художніх текстів, тому вони постійно удосконалюються і застосовуються на практиці. Одним з таких підходів є власне лінгвопоетичний підхід.

На сьогодні проблематика лінгвопоетики осмислюється в монопарадигматичному вимірі, що охоплює різні сфери текстотворення, дискурс-аналізу з орієнтацією на мовно-естетичні засоби. Увагу до лінгвокультурологічних студій своєю чергою посилили лінгвопрагматичні аспекти вивчення тексту з визначенням функцій лінгвокультури, ключових слів, мовно-естетичних знаків, реалізованих у системах концептів, образів, сценаріїв, словесних символів тощо (Кононенко, 2013: 3).

Актуальність статті визначається зростанням наукового інтересу до нових орієнтирів лінгвопоетики, серед яких особливе місце посідає візуально-графічний текст. Адже кожен текст є унікальним і те, як окремий читач його сприймає, теж відрізняється, оскільки ми всі сприймаємо всю інформацію по-різному, і як стверджує Я.В. Бистров, «...важливим викликом

мультимодальної парадигми є роль адресата, який бере участь в інтерпретації значення візуальних елементів та їхньої функції у тексті» (Бистров, 2018: 8).

Об’єктом цього дослідження є візуально-графічний роман Вілла Айснера «Життя на іншій планеті», а **предметом** – візуальні та вербальні елементи тексту, їх функції та взаємодія у тексті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Як самостійний напрям науки лінгвопоетика з’явилася відносно нещодавно. Вона виокремилася з поєднань і протилежностей таких наук, як лінгвістика, літературознавство, психологія, філософія, естетика. У сучасній науці мова художніх текстів стала простором для здійснення досліджень у сфері лінгвопоетики таких науковців, як Н.П. Ізотова (2016), В.І. Кононенко (2018), Л.А. Лисиченко (2007), Л.І. Мацько (2017), А.М. Науменко (2001) та ін.

Постановка завдання. У цій статті розглядається питання лінгвопоетики візуальних частин психонаративу та місце лінгвопоетичного аналізу у мультимодальному тексті. Мета цієї розвідки – проаналізувати візуально-графічний текст Вілла

Айснера «Життя на іншій планеті» з точки зору лінгвопоетики, а також з'ясувати використання мовних засобів, за допомогою яких забезпечується естетичний вплив на читачів.

Виклад основного матеріалу. На сьогодні є дуже багато різних дефініцій поняття «лінгвопоетика». Вперше до поняттєвого апарату цей термін у 1988 р. пропонує ввести А.М. Науменко. На думку вченого, він означає поєднання лінгвістичної форми слова з його екстралінгвістичним змістом. Під поняттям «екстралінгвістичний зміст або чинник» розуміють задум, ідею автора, тему, проблему, які він хоче розкрити і донести читачеві (Науменко, 2005: 21–22). Відтоді почали з'являтися різноманітні пояснення цього терміна. Тому згідно з українськими науковцями Л.А. Лисиченко та О.О. Маленко, лінгвопоетика – це «наука про взаємодію формальної і змістової будови художнього тексту, про роль мовних елементів у досягненні естетичного ефекту, про тенденції розвитку мови художніх творів у зв'язку зі стильовими напрямками в літературі» (Лисиченко, 2007: 38).

Лінгвісти Дж. Ліч та М. Шорт зазначають, що у віршованих художніх творах естетичний ефект створюється завдяки творчій маніпуляції над лінгвістичним кодом (Leech, Short, 2007). В прозових текстах естетичний ефект досягається через створення певних образів, їх характеру, опису навколишнього середовища. Дж. Ліч та М. Шорт також зазначають, що не існує техніки інтерпретації тексту, яка була б абсолютно неупередженою. Проте важливою умовою якісного лінгвопоетичного аналізу є читання з відстороненням. За дослідженням цих учених, для того щоб правильно сприйняти художній текст, потрібно кожен раз читати його наче вперше, не залишаючи без уваги жоден елемент (Leech, Short, 2007).

Сучасний підхід до лінгвопоетики, як і до лінгвостилістики (з урахуванням того, що ці наукові сфери мають чимало точок перетину, зокрема в розумінні понять «стиль», «образ», «мовностилістичний засіб»), передбачає, що в епіцентрі досліджень художнього мовлення, як і інших стилів, має перебувати мовомислення, методологічні засади вивчення якого лягають у підґрунтя виокремлення мовної і концептної картин світу (Кононенко, 2018: 11).

Вивченням лінгвопоетики займався і видатний учений-лінгвіст В.В. Виноградов. Векторність учення про лінгвопоетику у В.В. Виноградова має антропологічну спрямованість (Дмитренко, 2016: 69). Саме ця особливість є однією з ключових ознак у дослідженні художнього тексту, оскільки вчений «сформулював методологічні засади вивчення художньої мови, конкретизував об'єкт і предмет дослідження, окреслив роль автора і читача у кодуванні й декодуванні смислів

поетичного тексту, продукуючи тим самим ідеї антропоцентричного осмислення інтелектуальної й творчої діяльності людини» (Маленко, 2010: 36).

Головною метою лінгвопоетичного аналізу є визначення того, як ту чи іншу одиницю мови використовують для створення естетичного ефекту (Цолін, 2015: 271). При цьому аналіз не зводять лише до розуміння поетичної мови як «деформованого практичного мовлення». Лінгвопоетичний аналіз становить «систематизацію елементів мовної організації тексту, що втілюють «образ світу» й «образ автора» з позицій певного естетичного ідеалу» (Цолін, 2015: 271).

У центрі нашого дослідження перебуває візуальний наратив, що широко представлений у графічних романах американського письменника Вілла Айснера.

У цій роботі він нас цікавить насамперед як художник, а Вілл Айснер є насамперед карикатуристом, який працював в американській індустрії коміксів, вербалізує власні малюнки та візуальні замальовки. Саме такий рід текстів перебуває в найбільш напружених відносинах між двома дисциплінами – лінгвістикою та естетикою, оскільки в тексті художника ми спостерігаємо не лише спробу вербалізації власного естетичного досвіду, але і метарефлексію над такою вербалізацією. Більше того, такий тип текстів цікавий тим, що автор здійснює власний переклад вербальних знаків у візуальні і навпаки.

У графічних романах можна краще інтерпретувати настрої автора та героїв, ніж у звичайних текстах, оскільки відбувається взаємодія з кольорами, розміщенням тексту на сторінці, шрифтами. Це дає змогу побачити певні рухи героїв, їх емоції, зауважити другорядні елементи, про які автор навіть не має наміру говорити, а також можна дізнатися про точні звуки навколишнього світу, які відбуваються у момент вербалізації. Саме взаємодія візуального аспекту з вербальним і навпаки дають читачеві повне розуміння того, що хотів донести до аудиторії митець. Завдяки всім цим компонентам читачі можуть максимально наблизитися до реальності, зображеної у графічному романі, не будучи її безпосереднім учасником.

Варто зазначити, що багатьом прозовим і поетичним текстам сучасних авторів властиве тяжіння до переривання викладу численними коментарями, поясненнями, додаваннями, вставленими компонентами, що нерідко розхитують стрункість синтаксичної побудови, створюють враження потоку свідомості. Ця складність текстової організації іноді спричиняє внутрішню «дисгармонію», словесну розпорошеність (Кононенко, 2013: 6).

Для аналізу було вибрано науково-фантастичний графічний роман Вілла Айснера «Життя на

іншій планеті» (“Life on Another Planet”), який також відомий під назвою «Сигнал з космосу». Спочатку цей матеріал було опубліковано у *The Spirit*, а пізніше зібрано в один текст. У романі розповідається про соціальні та політичні наслідки першого контакту з позаземною цивілізацією.

Наприклад, на рисунку 1 можна помітити діалог між двома чоловіками, з якого стає зрозуміло, що вони хочуть декодувати послання: “*I WANT YOU TO GET INTO YOUR COMPUTER AND DECODE THESE BLIPS, NOW!*”, “*MAN... THIS IS LIKE GIBBERISH ... IT'S SIMPLE... YET, WEIRD!*” (Eisner, 2000: 4). Увесь текст автор подає напівжирним або жирним шрифтом чорного кольору, цим самим звертаючи нашу увагу на важливі моменти. Окрім діалогів, автор не подає інших вербальних пояснень, відсутній опис зовнішнього вигляду героїв, невідомо, де вони знаходяться, і нарешті не зовсім зрозумілі їхні емоції. Проте перед нами розгортається візуалізація всього дійства і картина стає повністю зрозумілою: герої перебувають у кімнаті, схожій на науковий центр, у них у руках папір і вони намагаються розпізнати на ньому знаки. Ми бачимо, як виглядають чоловіки, нам не потрібно уявляти це, можемо побачити всі емоції, а митець їх зображує докладно та чітко. Для підсилення емоційності автор капіталізує всі речення з діалогу та виокремлює деякі з них жирним шрифтом чорного кольору, щоб читач ще краще зміг прожити момент мовлення з героєм, наприклад: “*OH MY GOD! THAT MEANS IT'S ... A SIGNAL! IT COULD ONLY HAVE A BIOLOGICAL ORIGIN... A... A... FORM OF INTELLIGENCE... LIKE OUR OWN ... FROM OUTER SPACE!*” (Eisner, 2000: 4). Діалоги насичені щоденною мовою, подекуди збагачені професійною лексикою героїв. Варто зазначити, що автор дуже чітко і гарно передає мовлення героїв, саме так, як це мало б відбуватися в реальності – із затримками слів, спеціальними паузами, вираженою емоційністю.

Важливо також зазначити, що з головним протагоністом роману ми вперше знайомимось саме у візуальній частині твору. На рисунку (рис. 2) читачі можуть побачити, що дія відбувається у Вашингтоні об 11:40 вечора. На лавці сидить молодий чоловік, поблизу знаходиться телефонна будка, а на фоні дуже чітко видно Капітолій – установу федерального уряду США. Вілл Айснер зображує реальну будівлю в найменших дрібницях, наче це не малюнок, а фотографія. Тут важливо уточнити, що для розуміння і правильного трактування візуальної частини роману читачі повинні бути культурно обізнаними. Адже саме від цього залежить декодування інтертекстуальної частини тексту. Далі можна побачити вербальне позначення звуку, що йде від телефонної

Рис. 1. Графічний роман Вілла Айснера «Життя на іншій планеті»

будки: “*RING RING*” (Eisner, 2000: 11), і на наступній замальовці одразу впадає в око газета, що лежить на землі, а герой розмовляє по телефону (рис. 2). Отже, ми можемо зрозуміти лише з візуальної частини без додаткового вербального пояснення, що чоловік чекав цього дзвінка, і був заздалегідь про нього проінформований. Також можна дійти висновку, що цей дзвінок був таємним, на що вказують такі маркери, як час, одяг героя, манера прикривання газетою. І саме з цієї телефонної розмови ми дізнаємось ім'я героя: “*HELLO?! BLUDD HERE... YES SIR, I'LL BE RIGHT THERE... I UNDERSTAND!*” (Eisner, 2000: 11). У цьому прикладі автор не виділяє жирним шрифтом жодного зі сказаних слів і, як наслідок, стає очевидним те, що розмова велася у стишеній манері і була секретною.

На рисунку 3 ми бачимо, що троє людей, які на той момент володіють інформацією про сигнал з космосу, клянуться, що нікому не розкажуть про цей секрет, поки вони не вирішать, як отримати з цього вигоду: “*OKAY, NOW – WE ARE THE ONLY PEOPLE ON EARTH WHO KNOW ABOUT THIS! I WANT YOU BOTH TO SWEAR YOU'LL KEEP IT A SECRET UNTIL I CAN FIGURE OUT HOW TO CAPITALIZE ON IT!*”, “*OKAY, I SWEAR*”, “*YEAH,*

Рис. 2. Графічний роман Вілла Айснера
«Життя на іншій планеті»

SURE, WHY NOT!” (Eisner, 2000: 7). Поряд з мовленням героїв автор окремо подає малюнок, де зображено потискання рук, як знак того, що вони домовилися. Тут ми бачимо, що митець вкладає певний сенс – знак довіри (рукоштовання). Проте пізніше автор показує нам епізод зради цієї домовленості, що можна простежити у таких рядках: *“COMRADE ZORKY...IT’S OUR ‘MOLE’ IN NEW MEXICO WITH A CODE 6 ... HIS NAME IS COBBS”, “I CAN’T TALK NOW, COMRADE... I ASSURE YOU I WOULD NOT RISK THIS CALL IF IT WERE NOT VERY IMPORTANT!”* (Eisner, 2000: 7). Під час читання візуально-графічного тексту потрібно постійно звертати увагу на малюнки, не лише на фрази, оскільки саме на малюнках може бути вказано додаткову і дуже важливу інформацію. На мал. 3 звертаємо увагу на табличку з надписом *“CONSULATE USSR”*. Також важливою є авторська ремарка, що позначає місце і час: *“WASHINGTON, D.C. 9:30 P.M. E.S.T.”*.

Вілл Айснер знайомить нас із оточенням героїв, щоб читачі краще розуміли їхні настрої, переживання, на що вони здатні та інше.

Важливо зазначити, що у графічних романах текст знаходиться у спеціальних словесних бульбашках, що є характерним саме для такого виду літератури, і розміщений хаотично на сторінці. Тому, на нашу думку, візуальна частина роману допомагає читачеві краще зорієнтуватися на сторінці, а також обов’язково доповнює написане.

Також варто зазначити, що автор часто поєднує різні літери, які передають звуки – звуконаслідування. Завдяки цьому письмова мова може сприйматися акустично. У візуально-графічних текстах звуки передаються за допомогою вербальних

Рис. 3. Графічний роман Вілла Айснера
«Життя на іншій планеті»

засобів через фоносемантичний канал невербальної комунікації (Матіішин, 2021: 151). Тому звуконаслідування можна простежити поблизу об’єктів, які їх створюють: *“CHAK CHAK CHAK CHAK”, “CLICK”* (Eisner, 2000: 3), *“ULKKK”, “UGHHH”* (Eisner, 2000: 10). Також дуже часто нам трапляються лайливі слова, завдяки яким автор дуже гарно передає стан героїв, їхню емоційність: *“YOU’RE A LOUSY COMMIE AGENT, COBBS”* (Eisner, 2000: 8), у цьому прикладі ми бачимо, що автор навмисно пише деякі роздільні слова разом, *“NOT FOR SOME HUSTLER... OR ONE LOUSY CAPITALIST NATION...”* (Eisner, 2000: 9), *“I DON’T GIVE A DAMN...!”* (Eisner, 2000: 10), *“WHO THE HELL ARE YOU?”* (Eisner, 2000: 14), *“HEY... CORA... WHERE YOU BEEN?! WE GOT CUSTOMERS DAMMIT!”* (Eisner, 2000: 22).

Також у романі автор подає різні аббревіатури, такі як: *“USSR”, “KGB”, “NASA”*.

У романі автор подає також різноманітні примітки та тексти із газет і телебачення. Наприклад, на рисунку 4 можна побачити текст, розміщений з лівого боку. Без візуального доповнення не зовсім зрозуміло що це за текст, звідки він та для чого автор його подає читачам. Проте тут нам

допомагає саме невербальна частина. Ми бачимо екран телевізора з різними персонажами на ньому і розуміємо, що йде якась програма. Подивившись уважно на візуальну частину, доходимо висновку, що телевізор увімкнено просто для фону, а на передньому плані автор зображує одного з героїв на ім'я Марко, і показує читачам, в якому він стані та чим займається на момент мовлення спікерів у програмі, де обговорюється сигнал з космосу. Почувши про іншу планету та сигнал, Марко починає шукати шляхи, як туди дістатися. У цьому розділі можна побачити, як одна людина може мати вплив на інших людей. Спочатку Марко розповідає своїй знайомій Корі про життя на іншій планеті, і вони починають збирати інших людей, які хочуть відправитися разом з ними. Їхнім гаслом стають слова "JOIN THE STAR PEOPLE", які пізніше будуть линути з кожного куточка міста.

**Рис. 4. Графічний роман Вілла Айснера
«Життя на іншій планеті»**

Оскільки в графічних романах вербальна частина і візуальна являють собою єдність і цілісність, то вони не можуть існувати окремо одна поза одною, тому що тоді втрачиться логічність та завершеність твору. Художні деталі є важливими для інтерпретації написаного. Автор будує та розміщує систему деталей таким чином, щоб читачі

дійшли певної думки і отримали відповідні враження від прочитаного.

Майже у кожній ситуації, що описується в романі автором, ми можемо побачити психологічний та емоційний стан героїв, оскільки тут висвітлюються різноманітні життєві ситуації, внутрішні переживання героїв. Тому тут ми можемо говорити також про психонаратив, про який пише Н. Ізотова, який, на її думку, має подвійну природу. У вужчому розумінні психонаратив постає як певна оповідна техніка, спрямована на зображення психологічного й емоційного станів персонажів та індивідуально-авторської оцінки художньої дійсності. У ширшому тлумаченні – це вербальне втілення ситуацій та подій, сфокусованих на описі внутрішнього світу персонажа (його/її психологічних станів, емоцій, почуттів), його/її рис, вчинків та дій, представлених у певних просторово-часових межах (Ізотова, 2016: 56). Психологічні стани героїв можна побачити на малюнках, поданих вище.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проаналізувавши візуально-графічний роман Вілла Айснера «Життя на іншій планеті», доходимо висновку, що завдяки поєднанню вербальних та візуальних елементів відбувається лінгвопоетичне наповнення роману. Автор капіталізує текст, постійно допомагає читачеві звертати увагу на важливі моменти мовлення героїв, виокремлюючи певні елементи, у деяких випадках збільшує гарнітуру, тобто робить усе, щоб читачі змогли оцінити роман належним чином та могли отримати естетичне задоволення від читання.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо в докладному вивченні графічних текстів Вілла Айснера з точки зору лінгвопоетики, оскільки на сьогодні вони залишаються поза увагою науковців та потребують докладного висвітлення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бистров Я.В. Взаємодія вербального і графічного модусів у художньому тексті (мультимодальний підхід). *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Перекладознавство та міжкультурна комунікація»*. 2018. Вип. 4. С. 7–12.
2. Дмитренко Я.М. Лінгвопоетичний вимір дослідження психологізму художнього тексту. *Science and Education a New Dimension. Philology*, IV/(24), Issue 104, 2016. С. 69–73.
3. Ізотова Н.П. Лінгвопоетика англomовного художнього психонаративу (на матеріалі романів Дж.М. Кутзее). *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія «Філологія»*. Київ : Вид. центр КНЛУ. 2016. Т. 19. № 1. С. 55–64.

4. Кононенко В.І. Лінгвопоетичні виміри сучасного текстотворення. *Мовознавство* : науково-теоретичний журнал. 2013. № 4. С. 3–15.
5. Кононенко В.І. Лінгвопоетичні етюди : монографія Київ; Івано-Франківськ : Вид-во Прикарпат. нац. ун-ту ім. В. Стефаника, 2018. 304 с.
6. Лисиченко Л.А. Сучасна лінгвопоетика: інтеграція наукового мислення / Л. Лисиченко, О. Маленко. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2007. № 29. С. 38–39.
7. Маленко О.О. Лінгво-естетична інтерпретація буття в українській поетичній мовотворчості (від фольклору до постмодерну) : монографія. ХНПУ ім. Г.С. Сковороди. Харків, 2010. 487 с.
8. Матіішин А.Я. Паравербальні засоби комунікації у візуально-графічному романі Вілла Айснера «Нью-Йорк – велике місто». *Нова філологія* : збірник наукових праць. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2021. № 82. С. 147–152. URL: <https://doi.org/10.26661/2414-1135-2021-82-24>.
9. Науменко А.М. Філологічний аналіз тексту (основи лінгвопоетики) : навчальний посібник для ВНЗ. Вінниця : Нова книга, 2005. 416 с.
10. Цолін Д.В. Поетичний дискурс: синтаксичний аспект. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологічна». 2015. Вип. 52. С. 269–273.
11. Eisner W. *Life on another planet*. DC Comics, New York, 2000. 128 p.
12. Leech G.N. *Style in Fiction: A Linguistic Introduction to English Fictional Prose (English Language)* / G.N. Leech, M.H. Short. London : Routledge, 2007. 425 p.